KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 09.08.2005
KOM(2005) 367 končno

Predlog

SKLEP SVETA

o razveljavitvi Sklepa Sveta 2001/131/ES o zaključku posvetovalnega postopka s Haitijem na podlagi člena 96 Sporazuma o partnerstvu AKP–ES

(predložila Komisija)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

Sklepi člena 96

Po nepravilnostih na volitvah 2000 in ob upoštevanju položaja na Haitiju, ki ne spoštuje demokratičnih načel Sporazuma iz Cotonouja, je Svet Evropske unije dne 29. januarja 2001 sklenil, da v skladu s členom 96(2)(c) Sporazuma iz Cotonouja sprejme ustrezne ukrepe, na podlagi katerih je bila pomoč Haitiju delno ustavljena (brez neposredne pomoči haitijski vladi), brez uradnega obvestila o sredstvih iz 9. ERS (239 milijonov EUR), preostala sredstva iz 8. ERS (84,4 milijona EUR) pa so bila neposredno preusmerjena v dobro haitijskih državljanov. EU je pogojevala normalizacijo svojih odnosov s Haitijem z izpolnitvijo pogojev in ukrepov, predvidenih z Resolucijo Organizacije ameriških držav 822 v zvezi z organizacijo svobodnih in pravičnih volitev.

Sklep iz leta 2001 je bil proučen in dejansko ponovno uveden s Sklepom 2002/131/ES z dne 21. januarja 2002, Sklepom 2003/53/ES z dne 10. januarja 2003 in Sklepom 2003/916/ES z dne 22. decembra 2003.

Politične razmere na Haitiju so se korenito spremenile leta 2004, ko je odšel tedanji predsednik Aristide. Hiter politični razvoj dogodkov (najpomembnejši dogodki so povzeti spodaj) je zahteval obsežen pregled položaja in zato je bil 24. septembra 2004 sprejet Sklep 2004/681/ES o spremembi Sklepa 2001/131/ES. Velja do 31. decembra 2005, vendar zahteva ponovno proučitev po šestih mesecih. Ta sklep je dejansko odpravil vse prejšnje ukrepe (sproščenih 95,6 milijona EUR) z edino izjemo podpisa 9. ERS nacionalnega indikativnega programa (72 milijonov EUR), do katerega bo prišlo po državnih volitvah, ki bodo organizirane v skladu z Resolucijo Organizacije ameriških držav 822 in jih bodo pristojne haitijske institucije in mednarodna skupnost ocenile kakor svobodne in pravične.

Sedaj velja, da napredek v prehodnem obdobju k demokratično izvoljeni vladi, ki se je začelo z vzpostavitvijo začasne vlade leta 2004 in bo privedlo do lokalnih, zakonodajnih in predsedniških volitev jeseni 2005, zagotavlja ponovno proučitev sedanjega sklepa in odpravo preostalih ukrepov, kakor so predstavljeni spodaj, kar bo dalo konkretno podporo začasni vladi v tem težavnem obdobju in bo spodbuda za upoštevanje volilnega procesa.

Ozadje

V začetku leta 2004 je dolgotrajno obdobje nasilja in prelivanja krvi privedlo do odhoda predsednika Aristida 29. februarja 2004. Vodja vrhovnega sodišča Boniface Alexandre je zaprisegel kot začasni predsednik in začasna vlada pod vodstvom Gerarda Latortueja je zaprisegla 17. marca 2004. Začasna vlada se je obvezala, da bo v roku 18 mesecev razpisala svobodne in pravične volitve. Po sedanjem načrtu bodo volitve jeseni 2005; lokalne volitve bodo 9. oktobra 2005, zakonodajne (parlamentarne) in predsedniške volitve v dveh krogih pa bodo 13. novembra in 18. decembra 2005, kar bi izvoljenemu predsedniku omogočilo prevzem funkcije 7. februarja 2006. Začasna vlada Haitija se je obvezala, da se bo bolj posvetila ponovni vzpostavitvi ozračja varnosti in zaupanja v državo, kar se zdi ključnega pomena za demokratizacijo države.

Resoluciji ZN z dne 29. februarja 2004 in 30. aprila 2004 sta potrdili ustanovitev začasnih večnacionalnih sil in pozneje stabilizacisjkih sil (MINUSTAH), ki so 1. junija prevzele nadzor pod brazilskim vodstvom, da bi pomagale stabilizirati varnostne razmere in podprle začasno vlado v procesu demokratizacije. Mandat je bil silam MINUSTAH podaljšan do konca junija 2005 z možnostjo večjega podaljšanja na podlagi razprav v Varnostnem svetu za 12-mesečno obdobje.

Po neuradnih posvetovanjih maja 2004, ki jih je zahteval Svet, je predsednik vlade Latortue naslovil pismo na takratnega komisarja za razvoj P. Nielsona, v katerem je opisal **obveze njegove vlade** v prehodnem obdobju na različnih področjih. Aprila 2005 je Komisija Svetu skupine AKP predložila poročilo v skladu z zahtevami Sklepa za ponovno proučitev po šestih mesecih. Poročilo je bilo pripravljeno v povezavi z veleposlaništvi držav članic EU v Port au Princu in v njem so bile predstavljene razmere glede na te obveze. Marca 2005 je komisar L. Michel obiskal Haiti in imel obširna posvetovanja, da bi ocenil razmere na terenu. Varnostni svet ZN je na Haiti poslal misijo aprila 2005, generalni sekretar ZN pa je predložil poročilo o stabilizacijski misiji ZN na Haiti maja 2005. **Vsa zgoraj navedena poročila na splošno podobno prikazujejo razmere na Haitiju.**

Sedanje razmere

Na političnem področju se je 7. aprila začel nacionalni dialog in proces sprave. Vključenost v ta dialog še vedno povzroča skrbi, saj stranka nekdanjega predsednika Aristida še naprej odklanja dialog kljub temu, da si je glede na poročila predsednik prizadeval pritegniti Lavalasa k sodelovanju. Zaradi bližajočih se volitev se številne majhne politične stranke postopoma združujejo v večje politične subjekte.

Zgoraj navedeni **volilni koledar** se glede na poročila odvija. Za volitve je neposredno odgovoren Začasen volilni svet (CEP – Conseil Electoral Provisoire), ki ga popolnoma podpirajo sile MINUSTAH. Program Združenih narodov za razvoj (UNDP) in Organizacija ameriških držav (OAS) usklajujeta pomoč za organizacijo volitev, slednja zlasti na področju vpisa volivcev. Celotna sredstva za volitve trenutno znašajo 62 milijonov USD, prispevali pa jih bodo donatorji. EU je obljubila skupno 18 milijonov EUR. Komisija se pripravlja, da bo izbrala misijo opazovalcev na volitvah. Sredstva za misijo opazovalcev niso vključena v prej navedeno vsoto 18 milijonov EUR.

Varnostne razmere so še naprej negotove in povzročajo resne skrbi zaradi nenehnih izbruhov nasilja, umorov, ugrabitev in oboroženih ropov. Haitijska državna policija je prešibka in še ni imela časa za reorganizacijo zaradi svoje korumpirane preteklosti, da bi odločilno vplivala na varnostne razmere. Posledično sile MINUSTAH zagotavljajo dovolj podpore in si prizadevajo ohraniti nadzor. Jasno je, da je treba okrepiti pooblastila in potenciale sil MINUSTAH, tako kadrovske kakor materialne, da bi MINUSTAH lahko postale bolj učinkovite, taki predlogi pa so trenutno v obravnavi pri Varnostnem svetu ZN.

Na področju človekovih pravic se je stanje nekoliko izboljšalo, saj kršitve človekovih pravic, ki so bile politika prejšnje vlade, zagotovo niso praksa začasne vlade. Kljub temu so naraščanje števila oboroženih tolp v državi in kultura nekaznovanja, ki obstajata zaradi korumpiranih posameznikov v varnostnih silah, ter skrajna šibkost sodnega sistema ovire pri prizadevanjih za vidnejše izboljšanje na področju človekovih pravic. EK se skupaj z agencijo CIDA ukvarja s programom, ki bi okrepil sodni sistem, medtem ko so drugi donatorji, vključno z državami članicami EU, tudi dejavni v tej smeri.

Nekatere operacije za **razorožitev oboroženih skupin** in zlasti nekdanje vojske, ki pa so še vedno sorazmerno občasne, so se začele, predvsem na območju Cap Haitien, in treba jih bo pospešiti, da bi dosegli tisto raven varnosti, ki je potrebna za izvedbo volitev.

Mednarodna podpora Haitiju

Začasna vlada uživa močno podporo vseh najpomembnejših akterjev na Haitiju, vključno z Združenimi državami, Francijo, Španijo in mnogimi latinskoameriškimi državami ter mednarodnimi organi, kakor so ZN, OAS, Svetovna banka, MDS, Medameriška banka za razvoj in drugi. Odnosi s skupnostjo CARICOM, ki so se zaostrili zaradi razmer ob odhodu predsednika Aristida, se postopno izboljšujejo.

Mednarodni donatorji in začasna vlada so sprejeli začasni okvir sodelovanja (Interim Cooperation Framework – ICF), ki je bil uporabljen kot podlaga za donatorsko konferenco v Washingtonu julija 2005. Takrat so bila obljubljena sredstva v višini 1,2 milijarde USD, posamično pa je največ sredstev prispevala EU.

Mednarodna konferenca o Haitiju je bila organizirana marca 2005 v Cayennu. Takrat so donatorji ponovno poudarili svojo neposredno podporo z obnovitvijo obljub za sredstva, ki so jih dali leta 2004 v Washingtonu, in se obvezali, da bodo pospešili izplačila pomoči, ter s tem izkazali solidarnost Haitiju in prebivalcem Haitija omogočili, da občutijo oprijemljive koristi procesa političnih sprememb, ki poteka.

Kanadska vlada na podoben način organizira mednarodno konferenco o Haitiju v Montrealu dne 16. in 17. junija, na kateri bodo nosilci pomoči za Haiti razpravljali o vprašanjih glede varnosti in stabilnosti, volitev in zagotavljanja pomoči.

Oživitev gospodarstva

Mednarodni denarni sklad je ugodno ocenil prizadevanja haitijske vlade za oživitev gospodarstva. Poročilo ob priznanju, da je oživitev gospodarstva počasen proces zaradi splošnega stanja v državi, tudi priznava, da so imela prizadevanja vlade za posledico znižanje inflacije, stabilizacijo menjalnega tečaja in neto povečanje mednarodnih rezerv. Rezultati v okviru programa za spremljanje (SMP) pri MDS [IMF SMP] (april–september 2004) so bili zadovoljivi, vse ciljne količine so bile na široko izpolnjene in dosežen je bil velik napredek pri strukturnih ukrepih.[1] Temu je sledila pomoč EPCA [EPCA – Emergency post conflict assistance (Nujna pomoč po konfliktih)] (oktober 2004–september 2005). Ponovno je bila upoštevana večina količinskih ciljev in izvedeni so bili strukturni ukrepi. Haiti je Svetovni banki poravnal svoja zaostala plačila, s čimer ji je omogočil, da odobri operacije za prilagoditev kot podlago za hitro črpanje. Vendar so manjši prihodki in zaostanki pri akcijah, ki jih financirajo donatorji, zahtevali revizijo namenjenih sredstev in nujno prerazporeditve izdatkov, da bi kar najbolj podprli oživitev gospodarstva. MDS v skladu s poročilom o členu IV predvideva v obdobju 2005–2006 3-odstotno realno rast BDP in 10-odstotno inflacijo. Po tem bo izziv vzdrževati 4-odstotno rast in zagotoviti prihodke državi, ki so potrebni za financiranje bistvenega izboljšanja storitev socialnega skrbstva in institucionalne zmogljivosti javnega sektorja. "Pomembni predpogoj bodo uspešno izvedene volitve, narodna sprava in neprekinjena podpora donatorjev".[1]

[1] Poročilo služb denarnega sklada o posvetovanju glede člena IV leta 2005.

Predlog Komisije

Komisija je proučila politične razmere in stanje na področju človekovih pravic, ki se počasi razvijajo, čeprav še vedno ne optimalno. Kljub temu je Komisija ob upoštevanju prizadevanja za uresničitev obvez glede volilnega koledarja; dobrih rezultatov vlade pri procesu oživitve gospodarstva, nadvse pomembnemu v boju proti revščini, ki je vzrok za nezadovoljstvo, nasilje in negotovost; široko izražene podpore mednarodne skupnosti državljanom Haitija in začasni vladi; časovnih priprav, ki niso zanemarljive, vendar so potrebne za oblikovanje programov razvojne pomoči in dejansko črpanje sredstev po teh programih, predlagala odpravo preostalega ukrepa iz člena 96, ki se nanaša na sprostitev 72 milijonov sredstev 9. ERS.

Komisija predlaga, da bi moral biti v pismu haitijskemu predsedniku vlade, ki napoveduje odpravo ukrepov, poudarjen pomen, ki ga EU daje demokraciji, pravni državi, odgovornemu vodenju države in človekovim pravicam, ter da spodbuja haitijsko vlado, da si še naprej prizadeva izvajati obveze, ki jih je prevzela do EU in državljanov Haitija.

Unija bo še naprej spremljala dogajanje na Haitiju prek stalnega in okrepljenega političnega dialoga v okviru Sporazuma iz Cotonouja z začasno vlado in novo vlado, ki bo oblikovana po prihodnjih volitvah.

Predlog

SKLEP SVETA

o razveljavitvi Sklepa Sveta 2001/131/ES o zaključku posvetovalnega postopka s Haitijem na podlagi člena 96 Sporazuma o partnerstvu AKP–ES

SVET EVROPSKE UNIJE JE −

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu AKP–ES[2], ki je začel veljati 1. aprila 2003, in zlasti člena 96 Sporazuma,

ob upoštevanju Notranjega sporazuma med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o ukrepih, ki jih je treba izvesti, in postopkih, ki jih je treba upoštevati, pri izvajanju Sporazuma o partnerstvu AKP–ES[3], in zlasti člena 3 Notranjega sporazuma,

ob upoštevanju predloga Komisije,[4]

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Na podlagi Sklepa Sveta 2001/131/ES[5] se zagotavljanje finančne pomoči Haitiju delno prekine na podlagi "ustreznih ukrepov", kakor so opredeljeni v členu 96(2)(c) Sporazuma o partnerstvu AKP–ES.

(2) Sklep Sveta 2004/681/ES preneha veljati 31. decembra 2005, ukrepe pa je treba ponovno preučiti po šestih mesecih.

(3) Marca 2005 je delovna skupina, ki jo je ustanovilo predsedstvo Evropske unije na Haitiju, Evropska komisija in predstavniki držav članic na Haitiju, pripravila poročilo, v katerem je bil ocenjen napredek glede izrecnih obvez haitijske vlade v zvezi z osnovnimi sestavinami člena 9 Sporazuma iz Cotonouja, še zlasti tistih, ki se nanašajo na človekove pravice, demokratična načela in pravno državo, zaradi obnove popolnega ustavnega in demokratičnega vodenja države.

(4) Sedanje razmere so na Haitiju zelo zaskrbljujoče glede varnosti, spoštovanja človekovih pravic in revščine, kar je bilo potrjeno aprila 2005 v poročilu o misiji Varnostnega sveta ZN. Vendar je mednarodna skupnost večkrat poudarila svojo zavezanost k podpori začasne vlade in haitijskih državljanov pri njihovem prizadevanju za okrepitev demokracije ter gospodarskega in socialnega razvoja.

---

2 UL L št. 317, 15.12.2000, str. 3.
3 UL L št. 317, 15.12.2000, str. 376.
4 UL C […] […], str. […]
5 UL L št. 48, 17.2.2001, str. 31. Sklep, kakor je bil nazadnje spremenjen s Sklepom 2004/681/3C (UL L 311, 8.10.2004, str. 30).

(5) Začasna vlada si zasluži zaupanje Evropske unije pri svojih prizadevanjih za zagotovitev politične tranzicije zlasti z organizacijo svobodnih in pravičnih volitev ob popolnem upoštevanju napovedanega volilnega koledarja –

SKLENIL:

Člen 1

Sklep Sveta 2001/131/ES je razveljavljen.

Priloga se nadomesti z besedilom v Prilogi k tej odločbi.

Člen 2

Ta odločba se objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 3

Evropski parlament se v celoti in nemudoma obvesti o tej odločbi.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

Uradno pismo, ki bo naslovljeno na začasno vlado Haitija

Spoštovani,

Evropska unija pripisuje velik pomen določbam člena 9 Sporazuma iz Cotonouja. Partnerstvo AKP–ES temelji na spoštovanju človekovih pravic, demokratičnih načel in načel pravne države, ki so bistvene sestavine navedenega sporazuma in so kot taka podlaga za naše medsebojne odnose.

V zvezi s tem je Evropska unija pozorno spremljala nedavno tranzicijo na Haitiju, ki se je začela z imenovanjem nove začasne haitijske vlade pod vašim vodstvom, ki je prisegla 17. marca 2004 po obsežnem posvetovalnem procesu, ki je temeljil na načrtu CARICOM/OAS.

Dne 12. maja 2004 so v Bruslju potekali pogovori med vami in Evropsko komisijo, da bi preučili politični program začasne vlade v zvezi s ponovno vzpostavitvijo popolnoma demokratične in ustavne vladavine. Evropska unija se je seznanila z vašimi obvezami, predvsem v zvezi z izboljšanjem stanja na področju človekovih pravic, vzpostavitvijo demokratičnih načel, vključno z izvedbo svobodnih in pravičnih volitev, pravno državo in odgovornim vodenjem države, kakor je navedeno v vašem pismu Evropski komisiji z dne 25. maja 2004. Te zavezujoče obveze, ki še vedno veljajo, bi morale v primernem času privesti do večje politične stabilnosti na Haitiju.

Evropska unija pozorno spremlja dogajanje na Haitiju na vseh področjih in je imela dejavno vlogo pri prizadevanjih mednarodne skupnosti, da bi Haitiju pomagala na njegovi smeli in težavni poti do demokratičnega vodenja države. Trdno smo prepričani, da so haitijski državljani upravičeni do boljšega življenja na varnem in stabilnem Haitiju, kjer se popolnoma upoštevajo demokratična načela, človekove pravice, načela pravne države in odgovornega vodenje države.

Kakor vam je poznano, je imela Evropska unija vodilno vlogo pri oblikovanju in sprejetju začasnega okvira sodelovanja in se je na donatoski konferenci v Washingtonu leta 2004 obvezala, da bo prispevala največ sredstev za razvoj Haitija. Od takrat je bil storjen precejšen napredek, finančni tokovi pa postopno dosegajo želeno raven, saj se povečuje zmožnost države za črpanje finančne in strokovne pomoči.

Evropska unija je tesno sodelovala s pomembnimi svetovnimi akterji in je popolnoma podprla misijo ZN na Haitiju, MINUSTAH, in njena glavna prizadevanja za pomoč vladi in haitijski državni policiji pri vzpostavljanju varnosti in stabilnosti, ki sta pomembni za napredek države pri pripravi volitev jeseni 2005 in uspešno izvedbo programov trajnostnega razvoja.

Evropska unija je z lastnimi viri in na podlagi poročil Varnostnega sveta o Haitiju ocenila napredek, ki je bil dosežen na političnem in gospodarskem področju, in se odločila, da se razveljavijo ukrepi v skladu s Sklepom/Odločbo xxx. V skladu z navedenimi ukrepi bi do podpisa nacionalnega indikativnega programa (NIP) za Haiti v skladu z 9. ERS moralo priti po državnih volitvah in pod novo, demokratično izvoljeno vlado. Načrtovanje 9. ERS je v teku pri vaši vladi in NIP bo podpisan takoj, ko bo načrtovanje končano. Pomembno je, da se ta proces odvija hitro, saj se tako lahko hitro izvajajo tudi s tem povezane dejavnosti, ki haitijskim državljanom prinašajo koristi.

Za uspešno sodelovanje je bistvenega pomena zagotoviti večjo zmožnost črpanja pomoči, ki je trenutno premajhna, in sicer na podlagi dobrega upravljanja države in ukrepov za izboljšanje zmogljivosti za upravljanje pomoči. Načini izvajanja bodo prilagojeni zmožnosti države za ustrezno upravljanje javnih financ.

Evropska unija bo pozorno spremljala nadaljnji potek procesa demokratizacije, predvsem v zvezi z izpolnjevanjem obvez začasne vlade na področju človekovih pravic, nacionalnega dialoga, demokratičnih načel, vodenja gospodarstva ter njen napredek pri pripravi lokalnih, državnih in predsedniških volitev. Pozdravljamo napoved volilnega koledarja, po katerem so lokalne volitve predvidene oktobra 2005, državne in predsedniške volitve v dveh krogih pa novembra in decembra 2005, kar bi na novo izvoljeni vladi omogočilo začetek dela februarja 2006. Evropska unija trdno verjame, da ta osnovni koledar ne sme biti v nobenem primeru preložen, in zagotavlja pomoč za volilni proces v višini 18 milijonov EUR. Poleg tega Evropska unija razmišlja o misiji opazovalcev na volitvah.

Unija bo še naprej spremljala dogajanje na Haitiju prek stalnega in okrepljenega političnega dialoga v okviru Sporazuma iz Cotonouja z vašo vlado in novo vlado, ki bo oblikovana po prihodnjih volitvah.

Prosim, sprejmite izraz našega najglobljega spoštovanja.

Bruselj,

Za Komisijo

Za Svet

Predsednik